

חוק מס קניה (תיקון), תשי"ח-1958 *

1. בסעיף 1 לחוק מס קניה, תשי"ב-1952¹ (להלן – החוק העיקרי) –
- (1) אחרי הגדרת "המנהל" תיווסף הגדרה זו:
"סחורה" – לרבות מעלית, הסקה מרכזית וריהוט, כשהם מותקנים במיבנה";
- (2) במקום הגדרות "מכירה" ו"שימוש לצרכי מסחר" יבואו הגדרות אלה:
"מכירה", לענין סחורה טעונה מס – לרבות העברת בעלות בכל דרך שהיא, וכן לרבות מקח-אגב-שכירות, שכירות שהיא עסקו של המשכיר או חלק מעסקו או קשורה עם עסקו, שימוש לצרכי מסחר, מסירת סחורה לידי אדם שסיפק חמרים לייצורה, ומסירת סחורה בעמלה מאת סוחר באותה סחורה;
"שימוש לצרכי מסחר", לענין סחורה טעונה מס – שימוש בסחורה לכל צורך שהוא, לרבות צורך עצמי, בידי המחזיק באותה סחורה או בדומה לה לצרכי עסק, ושימוש בידי היצרן שלה או הסיטונאי שלה לצרכי עסקם הקמעוני."
2. במקום סעיף 3 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה:
3. (א) שר האוצר רשאי לקבוע, בצו, סחורות טעונות מס שלא מן הסוגים המפורטים בחלק א' של התוספת, וכן לקבוע את שיעורי המס המוטלים על סחורות טעונות מס באחוזים מן המחיר הסיטוני כמשמעותו בסעיף 4, או בסכום קצוב, או שניהם כאחד.
- (ב) כל הוראה בצו לפי סעיף זה המטילה מס על סחורה מהסחורות המפורטות בחלק ב' לתוספת, או הקובעת מס בשיעור העולה על $7\frac{1}{2}\%$ מן המחיר הסיטוני או מס בסכום קצוב, תהיה הכנסת רשאית תוך חדשיים מיום פרסומו ברשומות לבטלה בכוח החלטה; אין הוראה זו גורעת מהוראות סעיף 16 (1) לפקודת הפרשנות².
- (ג) החלטת הכנסת לפי סעיף זה תפורסם ברשומות."
3. בסעיף 4 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יוסף סעיף קטן זה:
- "(ג) המנהל רשאי לקבוע מחיר סיטוני ארעי לסחורה טעונה מס ולגבות ארעית תשלום מס בהתאם לאותו מחיר; לא קבע המנהל מחיר סיטוני לפי סעיף זה תוך שלושה חדשים מיום שקבע מחיר סיטוני ארעי, יראו, כתום המועד האמור, את קביעת המחיר הסיטוני הארעי כקביעת מחיר סיטוני."
4. במקום סעיף 7 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה:
7. (א) סחורה ששולם עליה מס בעבר לא יוטל עליה מס שנית. (ב) בחישוב סכום המס המשתלם על מכירת סחורה ועל החזקת מלאי ינוכה סכום המס ששולם בעבר על כל סחורה אחרת שממנה יוצרה הסחורה הנמכרת או המחוזקת כאמור, אם היה המס ששולם כאמור עולה על 20% מסכום המס המשתלם על אותה מכירה או על החזקת מלאי.

¹ נתקבל בכנסת ביום י"ג בשבט תשי"ח (3 בפברואר 1958); הצעת החוק ודבריו חסבר נתפרסמו בח"ח 317, תשי"ז, עמ' 322.
² ס"ח 110, תשי"ב, עמ' 344; ס"ח 153, תשי"ד, עמ' 113.
³ דיני ישראל, גוסס חדש, 1, תשי"ד, עמ' 2.

(ג) שר האוצר רשאי להורות בצו כי הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על הפרשי מס המוטלים על סחורה שייבואה או מכירתה נהגו בזמן מן הזמנים מפטור חלקי מהמס.
 (ד) צד לפי סעיף קטן (ג) רשאית הכנסת, תוך חדשיים מיום פרסומו, לבטלו בכוח החלטה; אין הוראה זו גורעת מהוראות סעיף 16 (1) לפקודת הפרשנות.
 (ה) החלטת הכנסת לפי סעיף זה תפורסם ברשומות.

תחלפת סעיף 8

5. במקום סעיף 8 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה:

8. הוחזרה סחורה לישראל למי שייצא אותה מישראל, לא יוטל מס על ייבואה; אולם אם –

מס על סחורה שהוחזרה לישראל

(1) היתה הסחורה משמשת לאדם כמלאי לצורך עסקיו, יראוה כאילו לא יוצאה, ועל אף האמור בסעיף 7 חייב ייבואה במס, בניכוי סכום המס ששולם על אותה סחורה לפני ייצואה ולא הוחזר;

(2) נעשתה באותה סחורה פעולה בחוץ לארץ שכתוצאה ממנה עלה ערכה, יוטל עליה, על אף האמור בסעיף 7, מס נוסף בסכום השווה להפרש שבין סכום המס המשתלם על אותה סחורה בזמן ייבואה לבין סכום המס שהיה משתלם עליה לולא נעשתה בה אותה פעולה ואילו יובאה לראשונה.

הוספת סעיפים 9 ו-10

6. אחרי סעיף 9 לחוק העיקרי יבואו סעיפים אלה:

9א. (א) שר האוצר רשאי להורות בצו על הטלת המס בחלקים שונים על אנשים שובים שהיתה להם יד בייבואה, בייצורה או במכירתה של סחורה.

החוקת נטל המס על אנשים שונים

(ב) צו לפי סעיף קטן (א) רשאית הכנסת, תוך חדשיים מיום פרסומו, לבטלו או לתקנו בכוח החלטה; אין הוראה זו גורעת מהוראות סעיף 16 (1) לפקודת הפרשנות.

(ג) החלטת הכנסת לפי סעיף זה תפורסם ברשומות.

9ב. בהסכמת המנהל ובתנאים הנראים לו, רשאי הקונה סחורה לשלם את המס ובמקרה זה יראו את הקונה כחייב בתשלום המס.

תשלום מס על ידי הקונה

תיקון סעיף 10

7. בסעיף 10 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), במקום פסקה (3) תבוא פסקה זו:

“(3) במכירה – בשעת מכירת הסחורה או בשעת מסירתה על ידי המוכר, הכל לפי התאריך המאוחר יותר, או בהתחלת השימוש לצרכי מסחר או בשעת ההעמדה לשימוש כאמור, הכל לפי הענין”;

(2) בסעיף קטן (ב), במקום פסקה (2) תבוא פסקה זו:

“(2) לרבות ארז מועד תשלום המס או להרשות תשלומו לשיעורין, בין בערובה ובין שלא בערובה, אלא שעל הסכום שמועד תשלומו נדחה תיווסף ריבית בשיעור החוקי המכסימלי שנקבע על-פי זוק הריבית, תשי”ז–1957³, ורשאי הוא, מטעמים מיוחדים, להקטין את הריבית. הוראות חוק זה בדבר גביית המס יחולו על גביית הריבית כאילו היתה חלק מהמס.”

³ ס”ח 219, תשי”ז, עמ’ 50.

(3) בסעיף קטן (ג), במקום פסקה (1) תבוא פסקה זו:

“(1) לא שולם המס במועד שנועד לתשלומו —

(א) רשאי המנהל לדרוש תשלום המס בין לפי המחיר הסיטוני על הסחורה וכשיעור המס במועד שנועד לתשלומו ובין לפי המחיר הסיטוני וכשיעור המס בזמן התשלום, אולם במכירה שמועדה ותמורתה הוכחו להנחת דעתו של המנהל, ישולם המס לפי המחיר הסיטוני ושיעור המס בזמן המכירה;

(ב) תיווסף תוספת פיגורים עד 20% מסכום המס, או ריבית בשיעור החוקי המכסימלי שנקבע לפי חוק הריבית, תשי”ז—1957, מסכום המס לתקופת הפיגור, הכל לפי הסכום הגדול יותר, והוראות חוק זה בדבר גביית המס יחולו על גביית התוספת או הריבית כאילו היו חלק מהמס.”

הוספת סעיף 810 .8 אחרי סעיף 10 לחוק העיקרי יוסף סעיף זה:

“תשלום מוקדם 10א. (א) שולם המס המגיע לפני המועד שנקבע לתשלומו בסעיף 10 (א) (3), רשאי המנהל במקרים הנראים לו לזכות את החייב במס עד 5% מסכום המס שתשלומו הוקדם.

(ב) קבלת תשלום מס לפני המכירה נתונה לשיקול דעתו של המנהל.”

תיקון סעיף 13 .9 בסעיף 13 לחוק העיקרי —

(1) במקום סעיף קטן (ב) יבוא סעיף קטן זה:

“(ב) (1) המנהל או מי שהוסמך על ידיו או ממונה על גביית מס שטעו בקביעת המחיר הסיטוני של סחורה או בסיווגה, או בחישוב המס או בגבייתו, ועקב הטעות הוחזר מס או לא נגבה מס, כולו או מקצתו, ישלם החייב במס כל סכום שלא נגבה או שהוחזר כאמור, ובלבד שהמנהל ידרוש את הסכום האמור תוך 12 חדשים לאחר המועד שנקבע לפרעון המס או שבו נפרע או הוחזר המס, הכל לפי הענין ולפי המועד המאוחר יותר.

(2) הסכום האמור בפסקה (1) לא ישולם, אם החייב במס מכר ומסר את הסחורה לפני שהמנהל דרש את התשלום, אלא אם החייב—
(א) גבה מן הקונה תשלום על חשבון מס שלא שולם או על חשבון יתרת המס שלא שולמה, הכל לפי הענין, או
(ב) מכר את הסחורה במחיר המקובל בשוק לגבי סחורה מאותו סוג שעליה שולם המס.

(3) על כל דרישה כאמור בסעיף קטן זה יחולו הוראות סעיף 5, כאילו היתה הדרישה קביעה של מחיר סיטוני.”

(2) בסעיף קטן (ג) יימחקו המלים “טעונה מס”.

10. בסעיף 14 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ג) יוסף סעיף קטן זה:

“(ד) דין מכירת חלק בלתי מסויים מסחורה טעונה מס כדין מכירת סחורה טעונה מס; ולענין זה, יהיה מחירו הסיטוני של החלק הבלתי מסויים חלק יחסי מן המחיר הסיטוני של הסחורה כולה שהוא כיתס של חלק הסחורה הבלתי מסויים אל הסחורה כולה.”

15. (א) (1) המנהל רשאי לקבוע לסחורות טעונות מס או לחלקיהן סימני זיהוי, פרטיהם של אותם סימנים, צורתם, מועדי הסימון, דרכי הסימון, והשימוש בהם.
 (2) כל קביעה של המנהל לפי פסקה (1) חובא לידיעת הנוגעים בדבר בדרך שיראה לכך המנהל, והוא רשאי לפרסם ברשומות הודעה על הסחורות שנקבעו להן סימנים ועל המקום בו יוכל הנוגע בדבר לקבל אותם או את פרטיהם, ומשפרסם הודעה כאמור יראו כאילו ה באה לידיעת הנוגעים בדבר.
 (3) נקבע סימון לסחורה והובאה הקביעה לידיעת הנוגעים בדבר כאמור, לא יחזיקנה סוחר כמלאי לצורך עסקו, לא ימכרנה ולא ימסרנה לאחר, אלא כשהיא מסומנת בהתאם לסימני הזיהוי ופרטיהם שנקבעו לפי סעיף זה.

(ב) לא שולם המס, כולו או מקצתו, בזמן הנועד לתשלומו, רשאי המנהל להתנות מסירת סימני זיהוי גוספים לסוחר, לפני תשלום המס המגיע, בתנאים הנראים למנהל.

(ג) לא הראה סוחר לשליחיו של המנהל, לפי דרישתם, סימן זיהוי שנמסר לו על ידי המנהל, ולא הוכיח הסוחר כי השתמש בסימן זה לסימון סחורה ששולם עליה המס, או לא נתן טעם להנחת דעתו של המנהל להעדרו של הסימן, רואים את הסחורה שלזיהויה נועד הסימן כאילו נמכרה ביום מסירת הסימן, ובמקרה שהסימן נועד לסחורות שונות, רשאי המנהל לקבוע כסחורה שנמכרה כאמור אותה סחורה מביניהן שסכום המס עליה הוא הגבוה יותר.

(ד) נראה למנהל כי לא תיגרם תקלה בגביית המס, רשאי הוא לפטור בני אדם מסויימים או סוג מסויים של בני אדם מחובת הסימון על פי סעיף זה.

(ה) סימן זיהוי שנקבע על ידי המנהל כאמור, דינו לענין סעיף 339 לפקודת החוק הפלילי, 1936, כדין בול המשמש לצרכי הכנסותיה של הממשלה.

(1) במקום סעיף קטן (ה) יבואו סעיפים קטנים אלה:

“(ה) נתפסה סחורה ואין המנהל יודע את בעל הסחורה או את מענו של האדם שממנו נתפסה, יפרסם המנהל הודעה על כך ברשומות, ואם לא תבע אותה אדם תוך שלושה חדשים מיום פרסום ההודעה, תחולט הסחורה.
 (ו) סחורה שנתפסה ונמנע האדם שממנו נתפסה לקבלה מהמנהל, לאחר שקיבל ממנו דרישה בכתב לעשות זאת, רשאי המנהל להחסין את הסחורה במחסן שקבע והוצאות ההעברה ודמי ההחסנה, כפי שקבע המנהל, ישולמו על ידי אותו אדם; עברו שלושה חדשים מהיום שבו הוחסנה הסחורה כאמור והאדם שממנו נתפסה לא בא לקבלה, רשאי המנהל למכור את הסחורה, והתמורה תשמש קודם כל לתשלום דמי ההחסנה והוצאות ההובלה והמכירה, והיתרה תשולם לאדם שממנו נתפסה הסחורה אם נתקבלה ממנו בקשה בכתב לכך תוך שנה מיום מכירת הסחורה.”

4 ע"ר 1936, תוס' 1 מס' 652, עמ' 263.

- (ז) דמי ההחסנה ייקבעו בהתאם לתקנה 52 לתקנות המכס⁵.
- (ח) הרואה עצמו מקופח על ידי קביעת דמי ההעברה שנקבעו על פי פסקה (ו) רשאי לערער עליה והוראות סעיף 5 יחולו כאילו היתה קביעת דמי ההעברה קביעת מחיר סיטוני.
- (ט) המנהל רשאי בתנאים הנראים לו לוותר על גביית הוצאות ההעברה או דמי ההחסנה או על שניהם, כולם או מקצתם.
13. בסעיף 19 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ג), אחרי המלים "או שהחזיק במלאי" יבואו המלים "או את ערכה". תיקון סעיף 19
14. בסעיף 22 לחוק העיקרי — תיקון סעיף 22
- (1) בסעיף קטן (א), אחרי פסקה (2) תיווסף פסקה זו:
 "(א2) השמיד או שינה כל פנקס או מסמך אחר שנדרש למסרו על פי חוק זה";
- (2) סעיף קטן (ב) יסומן (ב)(1), ואחרי פסקה (1) יווספו פסקאות אלה:
 "(2) יצא אדם חייב בדין בעבירה לפי סעיף קטן (א)(3), רשאי המנהל לגבות ממנו את המס;
- (3) הרואה עצמו מקופח על ידי קביעת סכום המס, שנדרש לשלמו לפי סעיף קטן (2), רשאי לערער עליה והוראות סעיף 5 יחולו כאילו היתה קביעת המס קביעת מחיר סיטוני."
15. בסעיף 24 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יווסף סעיף קטן זה:
 "(ג) סוחר שייבא, מסר או החזיק סחורה לצרכי מסחרו — עליו הראיה כי המס עליו שולם."
16. סעיף 25 לחוק העיקרי יסומן 25 (א) ואחרי סעיף קטן (א) יווספו סעיפים קטנים אלה:
 "(ב) המנהל רשאי להתנות לקיחת כופר כסף כאמור בסעיף קטן (א) במתן התחייבות להימנע מלעבור על הוראות חוק זה והתחייבות אישית של משלם הכופר לשלם סכום מסויים, עם ערובה או בלעדיה.
- (ג) אם לאחר מתן ההתחייבות להימנע מלעבור על הוראות חוק זה יצא המתחייב חייב בדין על עבירה לפי חוק זה, תהיה ההתחייבות ניתנת לגביה הן מן המתחייב והן מן הערב."
17. בסעיף 26 לחוק העיקרי — תיקון סעיף 26
- (1) במקום פסקה (2) תבוא פסקה זו:
 "(2) מכירה של סחורות טעונות מס לאדם מסויים או לסוג מסויים של בני אדם, וכן על ידי אדם מסויים או על ידי סוג מסויים של בני אדם";
- (2) אחרי פסקה (4) תבוא פסקה זו:
 "(5) ייבואן של סחורות שבאו בירושה לתושב ישראל מנפטר בחוץ לארץ, ובלבד שהסחורות מיועדות לשימוש של אותו תושב או לשימוש בני ביתו."

⁵ חוקי א"י, כרך ג', עמ' 1678; ע"ר 1945, תוס' 2 סס' 1417, עמ' 528.

- (1) סעיף קטן (ג) יסומן כסעיף קטן (ד) ולפניו יבוא סעיף קטן זה:
 “(ג) לא יוחזר המס על סחורה שאבדה או ניזוקה בחזקתו של החייב במס, אלא אם כן הוגשה על כך בקשה בכתב תוך שני חדשים מיום האבדן או הנזק, והוכח למנהל, כי מגיש הבקשה לא קיבל על כך מחברת ביטוח פיצויים שכללו את סכום המס.”
- (2) בסעיף קטן (ד), אחרי פסקה (3) תיוסף פסקה זו:
 “(4) נמכרה לאדם הזכאי לפטור לפי צו על פי סעיף 26(2).”

“ענינול סכום המס 29א. המנהל רשאי להגדיל או להקטין כל סכום המס שיגבה על כל יחידת סחורה –

- (1) לסכום של 10 פרוטות שלמות הקרוב ביותר, אם סכום המס הוא פחות מ-200 פרוטות על כל יחידה;
- (2) לסכום של 50 פרוטות שלמות הקרוב ביותר, אם סכום המס הוא יותר מ-200 פרוטות אך פחות מלירה אחת לכל יחידה;
- (3) לסכום של 100 פרוטות שלמות הקרוב ביותר, אם סכום המס עולה על לירה אחת לכל יחידה.”

- “(4) אגרות שישולמו בעד עבודה המצריכה שחרור פקיד מתפקידיו הרגילים והפקדתו על תפקידים מיוחדים, לפי בקשת הצדדים הנוגעים עים בדבר;
- (5) תנאים להוצאת רשיונות על פי דין להחזיק סחורה טעונה מס, או להשתמש בה, בהבאת ראייה שהמס שולם;
- (6) תנאים להענקת פטור ממס או להימנעות מגביית מס על פי תנאי הסכם בין מדינת ישראל לבין מדינת חוץ או ארגון בינלאומי.”

- (1) בסעיף קטן (א), במקום “2” (ב) ו-“3” יבוא “2” (ב), 3 ו-“7” (ג);
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום “להוציא את הסמכויות שהועברו לו לפי סעיף קטן (א)” יבוא “להוציא את סמכויותיו לפי סעיף 10א (א) ואת הסמכויות שהועברו לפי סעיף קטן (א).”

„תוספת

(סעיף 3)

ח ל ק א

- (1) צרכי מאכל, למעט המפורטים בחלק ב' (1).
- (2) רפואות ותכשירים אחרים המיועדים רק לריפוי, למעט תכשירים ששר הבריאות הוציאם מכלל זה.

- (3) מצרכים המותאמים במיוחד לשימושם של נכים כל עוד הם בשימושם, אמכולנסים, מכוונות לכיכוי אש ומכשירי הצלה ימיים.
- (4) ספרי תורה, מזוזות ותפילין וכן תשמישי קדושה ששר הדתות קבע אותם, בצו, כדרושים לקיום מצוות הדת.
- (5) עתונים וספרים.
- (6) צרכי לימוד מהסוגים הרגילים, למעט כלי בגינה, עפרונות ועטים.

(7) זרעים לצרכי חקלאות, מספוא, ציוד למשק חלב ועופות, לצאן, לדבורים ולדיג, בעלי חיים, זבל ודשנים כימיים, חמרי חיטוי ומשמידי חרקים, חמרים רפואיים למשק חי, מכוונות ומכשירים המיוחדים לצרכי חקלאות ודיג, לרבות ספינות דיג, ולרבות חלקי חילוף למכוונות ולמכשירים אלה, אך למעט מכשירי דיג לספורט או לשעשועים וחלקיהם.

(8) חמרים בלתי מעובדים לתעשייה, למלאכה ולבנין, למעט אלה המפורטים בחלק ב' (2).

- (9) מכוונות ומכשירים המיוחדים לצרכי תעשייה ומלאכה, לייצור מאור וכוח, לרכבות, לתעופה, לקידוח מים ולשאיבה, לרבות חלקי חילוף למכוונות ולמכשירים אלה, ולמעט המפורטים בחלק ב' (3).
- (10) פחם וחמרי דלק.
- (11) טבק ומוצרי טבק.

ח ל ק ב'

(1) משקאות, מגדנות, קפה נמיס ודומיהם, אגוזי מאכל, ממרחי בשר, תמציות ושמני תמציות, פירות משומרים, יבשרים, מסוכרים, מרודדים ודחוסים.

(2) שלחים ובולי עץ.

(3) מכוונות ומכשירים מהסוגים המשמשים לייצורם ולהחזקתם של מאכלים ומשקאות במסעדות ובבתי עסק קמעוניים ומהסוגים המשמשים במכוני יופי ופיתוח הגוף, לרבות חלקי החילוף להם.

23. (א) על אף האמור בסעיף 1 (1) לא יוטל מס על סחורה שהותקנה במבנה לפני תחילתו של חוק זה.

* הוראות מעבר

(ב) קביעה לפי סעיף 15 לחוק העיקרי שהיתה טעונה פרסום ברשומות ולא פורסמה, אבל הוכאה ככל דרך שהיא לידיעת הנוגעים בדבר לפני תחילתו של חוק זה, רואים אותה, לגבי אותם נוגעים בדבר, כאילו פורטמה כדין ביום תחילתו של חוק זה.

24. תחילתו של סעיף 8 היא ביום כ"ט באדר ב' תשי"ז (1 באפריל 1957) ותחילתו של סעיף 17 היא ביום ו' בטבת תשט"ז (21 בדצמבר 1955).

תחילה

לוי אשכול
שר האוצר

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה